

Osallistuva budjetointi vuonna 2024

Khall 29.01.2024 § 24
13/02.02.00/2024

Kunta toteutti osallistuvaa budjetointia ensimmäistä kertaa vuonna 2022. Tuolloin 10 000 euron suuruisella määrärahalla päätettiin kuntalaisten ehdotusten ja äänestyksen jälkeen hankkia kunnan nuorisotiloihin tai muuten nuorten/vapaa-aikatoimen käyttöön nuoria kiinnostavia aktiviteetteja tai muuta yhdessä tekemistä edistävää nuorisovaltuuston nuorille suunnatun kyselyn perusteella. Nuorten toiveiden mukaisesti yhteisöllisyyslautakunta päätyi hankkimaan yhteiskäyttöisiä skeittilautoja sekä sup-lautoja. Lisäksi joulukuussa järjestettiin nuorille suunnattu bänditapahtuma.

Valtuusto korotti osallistuvan budjetin määrärahaa 20 000 euroon vuodelle 2023. Tuolloin kunnanhallitus päätti toteuttaa osallistuvan budjetoinnin teemalla *hyvinvoinnin lisääminen*, ja kuntalaisten ehdotusten ja äänestyksen perusteella myöntää määrärahan käytettäväksi uimaopetuskertojen lisäämiseen uimahallissa peruskoululaisille. Ehdotuksia saatiin viime vuonna 100 ja hyväksyttyjä ääniä annettiin 371.

Osana talousarviota vuodelle 2024 valtuusto päätti varata yhteensä 20 000 euroa kunnanhallituksen kustannuspaikalle käytettäväksi osallistuvan budjetoinnin mukaisiin toimenpiteisiin.

Osallistuvasta budjetoinnista on viime vuosina tullut vakiintunut kuntalaisten vaikuttamiskeino Suomen kunnissa. Osallistuvan budjetoinnin kohteena voi olla jokin tehtävä tai toimiala, tietyn alueen kehittäminen, kertaluonteinen hanke, investointi tai remontti tms. Käytännössä rajanvedot eivät ole näin selkeitä, vaan toteuttamistapoja sovelletaan myös päällekkäin ja yhtäaikaaisesti. Toteuttamistavasta riippumatta tarkoituksena on, että asukkaat otetaan mukaan suunnittelemaan ja päättämään, miten valtuuston toimintaan osoittama määräraha käytetään.

Määrärahaa ei kuitenkaan voi käyttää senkaltaiseen toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen ei ole mahdollista esimerkiksi kunnanhallituksen toimivaltarajoista tai pakottavasta lainsäädännöstä johtuen. Ympäristöön kohdistuvat toimenpiteet eivät esimerkiksi voi olla voimassa olevan kaavan vastaisia. Määrärahaa ei myöskään ole tarkoituksenmukaista käyttää uusien henkilöiden rekrytointiin taikka muihin henkilöstömenoihin.

Toteuttamistavasta riippumatta on tärkeää pyrkiä varmistamaan, että kuntalaiset saavat äänensä kuuluviin tasapuolisesti. Kuntaliiton julkaiseman oppaan *Osallistuva budjetointi kunnissa ja maakunnissa* mukaan sähköisten palveluiden ja kyselyiden käyttö mahdollistaa mahdollisimman laajan kuntalaisten joukon osallistumisen. Toisaalta sellaisetkin kuntalaiset, jotka eivät ole digitaalisten palveluiden piirissä, tulisi huomioida esimerkiksi asettamalla saataville paperilomakkeita kunnan tiloihin.

Aiempien kokemusten perusteella kuntalaiset on syytä tänäkin vuonna ottaa mukaan osallistumaan sekä ideointivaiheessa että toteutettavan idean valitsemisvaiheessa. Ideointivaiheessa kuntalaiset saavat vapaasti ehdottaa teeman mukaisia toimenpiteitä ja valitsemisvaiheessa kuntalaiset äänestävät omaa suosikkiaan. Ideointivaiheen jälkeen saadut ideat on syytä arvioida virkatyönä, jotta äänestykseen pääsevät vain sellaiset ehdotukset, jotka ovat toteutettavissa varatun määrärahan puitteissa.

Osallistuvan budjetoinnin toteutus tapahtuisi vaiheittaisesti seuraavassa järjestyksessä:

1. Ehdotusten kerääminen (5.2-18.2.)

Kaikki 16 vuotta täyttäneet kuntalaiset voivat ehdottaa, miten 20 000 euroa tulisi käyttää. Ehdotuksen toteuttaminen voi vaatia koko 20 000 euron määrärahan tai vain osan siitä. Ehdotusten tulee olla toteuttavissa 20 000 euron määrärahalla ja toteutua Pöytyällä. Ehdotuksesta tulee käydä ilmi, miten se liittyy vuoden 2024 osallistuvan budjetoinnin teemaan.

Hyväksyttävä ehdotus tulee kohdentaa kertaluonteiseen investointiin/hankintaan. Ehdotuksia kerätään sähköisellä lomakkeella sekä kirjastoissa saatavilla olevilla paperilomakkeilla.

2. Ehdotusten läpikäynti

Kunnan johtoryhmä arvioi saatujen ehdotusten toteuttamiskelpoisuuden ja valitsee toteuttamiskelpoiset ehdotukset äänestykseen.

3. Äänestys (4.3.-17.3.)

Kaikki 16 vuotta täyttäneet kuntalaiset saavat äänestää ehdotuksista mieleistään. Äänestys tapahtuu sähköisellä lomakkeella sekä kirjastoissa saatavilla olevilla paperilomakkeilla.

4. Toteuttaminen

Kunnanhallitus päättää toteuttaa eniten ääniä saaneen ehdotuksen tai ehdotukset.

5. Seuranta

Voittaneen ehdotuksen mukaisten toimenpiteiden toteuttamista voi seurata kunnan kotisivuilla ja sosiaalisen median kanavissa.

Valmistelija

Hallintojohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää toteuttaa osallistuvan budjetoinnin teemalla 'Rohkeus' esittelyosassa kuvatun mukaisesti.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.